

Les 9:

Leertactiek snellezen

Waarom is het zinvol om snellezen aan te leren?

Informatie en nieuwe lesstof krijg je in geschreven en gesproken tekst. In de periode dat je op de middelbare school zit, moet je heel veel tekst tot je nemen. Je moet boeken lezen, instructies verwerken, verdiepende informatie opnemen enzovoort.

Veel leerlingen beginnen te zuchten als ze bijvoorbeeld drie paragrafen voor geschiedenis moeten doornemen of een boek voor het eind van de week moeten uitlezen. Lezen kost namelijk veel tijd. Daarom leer je in deze les de techniek 'snellezen' aan.

Wat leer je in deze les?

In deze les wordt de techniek van het snellezen uitgelegd, zodat je sneller en efficiënter kunt lezen en vlot door je lesstof kunt gaan.

 Lees de volgende tekst over hoe het komt dat we langzaam lezen.

Lezen vertragen

Twee belangrijke factoren die het lezen vertragen:

1. je ogen springen terug naar de woorden die je zojuist hebt gelezen (*back-skip-ping*);
2. je blijft stilstaan bij een woord (*fixatie*).

Praten en lezen

Waarom lezen we soms langzamer dan we praten?

1. De grootste vertraging in ons leesproces wordt veroorzaakt door het voorstellen van de klank van woorden in ons hoofd. Dat hoeft helemaal niet.
2. Mensen lezen vaak in het tempo waarin ze praten. Ook dat is niet nodig.
3. We lezen vaak woord voor woord.

Opdracht A: Een tekst lezen

😊😊 Werk in tweetallen.

📖 Lees de onderstaande tekst (niet hardop!). Neem de tijd op terwijl je leest. Na afloop:

- 1 noteer je de tijd;
- 2 vertel je de ander waar de tekst over gaat.

Tekst 1: Eerste indruk, kwestie van houding (deel 1)

Ons brein werkt soms zeer snel en zeer grof. In zegge en schrijve een kwart seconde bepalen we of we iemand die we voor het eerst ontmoeten aardig, arrogant, betrouwbaar, intelligent, autoritair, saai of gevoelig vinden. En de persoon in kwestie moet van goeden huize komen, willen we onze mening nog bijstellen. Psychologe Kirsten Ruys ontdekte dat ons gevoel voor iemand vooral bepaald wordt door zijn of haar houding. Die vaardigheid hebben we van onze prehistorische voorouders geërfd. Het zijn automatische processen in ons brein die onze gevoelens sturen. We letten daarbij vooral op de negatieve aspecten. In een wereld van eten of gegeten worden, was het letterlijk van levensbelang om in een fractie van een seconde te bepalen of een ontmoeting gevaar inhield of niet. Beter een paar keer te vaak weggerend, dan één keer te lang gebleven.⁶

✎ Mijn leestijd is   seconden.

✎ Als ik een tekst lees, merk ik het volgende op:

Mijn ogen blijven hangen bij bepaalde woorden.

Ik lees de tekst, maar begrijp er niet veel van.

Ik lees de tekst, maar af en toe springen mijn ogen terug naar de vorige zin.

Ik raak af en toe de zin kwijt die ik lees en moet dan zoeken waar ik ben gebleven.

Ik praat hardop mee met de tekst.

😊😊 Bespreek met een klasgenoot je aangekruiste antwoorden.

¹ Uit: Examentekst Nederlands, vmbo-GL-TL, 2006, tijdvak 1. Tekst 1 Eerste indruk: kwestie van houding.

 Lees de volgende tekst over hulp bij het lezen.

Aanwijzer

Hiervoor las je al over welke factoren het lezen vertragen. De meeste tijd tijdens het lezen gaat verloren doordat je met je ogen terugspringt in de tekst of doordat je ogen te lang bij een woord blijven stilstaan. Om dit te voorkomen kun je tijdens het lezen een gemakkelijk hulpmiddel inzetten: lees je tekst met een *aanwijzer*. In jullie geval een pen of potlood.

Door de aanwijzer onder je tekst van links naar rechts te bewegen in een rustig tempo, zullen je ogen geleid worden door de aanwijzer. Wees niet bang dat je informatie mist, je neemt meer op dan je denkt.

Opdracht B: Een tekst lezen met aanwijzer

 Lees de volgende tekst met een aanwijzer. Gebruik een potlood, pen of je wijsvinger. Neem ook nu weer de tijd op terwijl je leest.

Tekst 1: Eerste indruk, kwestie van houding (deel 2)

Gezichtsuitdrukking en lichaamshouding beïnvloeden in belangrijke mate de eerste indruk die we van iemand hebben. Lachende mensen worden sneller sympathiek gevonden en mensen die fysiek zelfverzekerd aanwezig zijn, komen gemiddeld vlotter en aantrekkelijker over dan mensen met een schuwe houding. Ook hier gaan we van de veronderstelling uit: 'Je krijgt wat je ziet'. De toon waarop een vreemde iets zegt, speelt maar voor dertig procent een rol en wát hij of zij zegt, is hooguit voor tien procent belangrijk. Met andere woorden: al is je openingszin bij een eerste ontmoeting nog zo afgezaagd ('Ken ik jou niet ergens van?'), als je die zin op een sympathieke toon, met een zelfverzekerde houding en vooral lachend uitspreekt, heb je meestal al een prima eerste indruk gemaakt.⁷

 Mijn leestijd is   seconden.

 Bespreek met een klasgenoot hoe je het lezen met een aanwijzer ervaart.

² Uit: Examentekst Nederlands, vmbo-GL-TL, 2006, tijdvak 1. Tekst 1 *Eerste indruk: kwestie van houding*

Aandachtspunten bij het snellezen:

- ✓ Zorg voor een omgeving waarin je concentratie niet wordt verstoord.
- ✓ Selecteer voor je begint de sleutelinformatie door de tekst te scannen. Kijk een paar seconden naar de pagina en scan op sleutelwoorden, plaatjes en dikgedrukte woorden om een beeld te krijgen van de inhoud van de tekst.
- ✓ Gebruik een aanwijzer om je ogen te leiden tijdens het lezen, dit voorkomt terugspringen.
- ✓ Voorkom meepraten in je hoofd tijdens het lezen.
- ✓ Lees woordgroepen in plaats van losse woorden.
- ✓ Lees niet te lang achter elkaar. Deel de tekst op in stukken.